

MINISTERSTWO ROZWOJU PRACY I TECHNOLOGII

ZJEDNOCZONA REPUBLIKA TANZANII

Informacja o stosunkach gospodarczych z Polską

Informacje ogólne

Powierzchnia:	947,300 tys. km ²
Ludność:	49,6 mln
Głowa państwa (prezydent):	Samia Suluhu
Premier	Kassim Majaliwa
Minister Przemysłu i Handlu	Innocent Bashungwa
Ambasador Tanzanii w Polsce (Berlin)	Abdallah Saleh Possi
Ambasador RP w Tanzanii	Krzysztof Buzalski

1. Podstawowe informacje

Zjednoczona Republika Tanzanii to prezydencka republika federacyjna, członek Wspólnoty Narodów. Zgodnie z konstytucją z 25 kwietnia 1977 r., głową państwa i szefem rządu jest prezydent wybierany na 5 lat w głosowaniu powszechnym. Od 5 listopada 2015 r. urząd ten sprawuje Pan **John Magufuli**

Władza ustawodawcza: należy do jednoizbowego Zgromadzenia Narodowego (Bunge), w skład którego wchodzi 358 deputowanych, **władza wykonawcza:** sprawuje rząd powoływany przez prezydenta spośród członków parlamentu. Na jego czele stoi premier - **aktualnie Kassim Majaliwa**

Ponadto Zanzibar, autonomiczna część Tanzanii, też ma swojego prezydenta będącego jednocześnie szefem rządu (obecnie Pan **Ali Mohammed SHEIN**) oraz liczący 81 przedstawicieli parlament – Zanzibar House of Representatives. Kadencja również trwa 5 lat.

Waluta narodowa: szyling tanzański (TZS), którego oficjalny średni kurs wymiany wobec USD z dnia 05 maja 2021 r. wynosił: 1 USD = 2314.01

Powierzchnia wynosi 947 tyś. km², **ludność:** 49,6 mln osób, **stolica:** formalnie jest nią Dodoma, gdzie zbiera się jednoizbowy parlament i znajduje się siedziba rządzącej partii, faktyczną stolicą jest jednak miasto portowe **Dar es Salaam** (ponad 3 mln mieszkańców), gdzie pracuje rząd i znajduje się urząd prezydenta.

MINISTERSTWO ROZWOJU PRACY I TECHNOLOGII

Sytuacja gospodarcza:

Tanzania jest jednym z najbiedniejszych państw świata, w dużym stopniu zależna od wydajności **sektora rolniczego**, który daje ok. 26,9% PKB. Sektor ten odpowiada również za ok. 85% eksportu Tanzanii, a zatrudnia 80% populacji. Sektor **usług** przynosi 48% PKB, a **przemysł** – ok. 25,2% (2014).

Główne uprawy: pszenica, kukurydza, sorgo, kawa, herbata, bawełna, orzeszki ziemne, orzechy nerkowca, sizal, goździki, tytoń, banany.

Przemysł: przetwórczy, tekstylny, wydobywczy (diamenty, złoto, kamienie szlachetne, węgiel, fosfaty, wapień, cynk).

Istotną gałąź tanzańskiej gospodarki stanowi **turystyka** (Kilimandżaro - najwyższy szczyt Afryki, „krater księżycowy” Ngorongoro, 12 parków narodowych).

Tanzania posiada bogate złoża **surowców naturalnych**, w tym energetycznych. Kraj ten postrzegany jest jako obiecujący lider w sektorze naftowo-gazowym w Afryce Wschodniej. Uważa się, że Tanzania może stać się jednym z głównych światowych producentów gazu ziemnego jeszcze przed 2020 rokiem.

Tanzania uczestniczy w takich organizacjach i porozumieniach o charakterze ekonomicznym jak m.in.:

- Unia Afrykańska - (AU)
- Wspólnota Wschodnioafrykańska - (EAC)
- Południowoafrykańska Wspólnota na Rzecz Rozwoju - (SADC)
- Światowa Organizacja Handlu - (WTO)
- Międzynarodowy Fundusz Walutowy - (IMF)
- Konferencja Narodów Zjednoczonych ds. Handlu i Rozwoju (UNCTAD)
- Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju Przemysłowego (UNIDO)
- Afrykański Bank Rozwoju (AfDB)
- Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej (IAEA)
- Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju (IBRD)
- Światowa Organizacja Własności Intelktualnej (WIPO).

W ramach East African Community (EAC) Tanzania oraz państwa: Kenia, Uganda, Rwanda i Burundi w styczniu 2010 roku przyjęły wspólną zewnętrzną **taryfę celną** (CET), składającą się z trzech działów: 0% (surowce i dobra inwestycyjne), 10% (dobra pośrednie) i 25% (gotowe produkty).

2. Polityka gospodarcza

Obecnie rząd Tanzanii stara się inwestować w infrastrukturę, wzmocnić sektor bankowy oraz innowacyjność. Rozwój infrastruktury oraz technologii jest wciąż niezadowolający. W ostatnich latach rząd usiłuje zmodernizować szkoły i uczelnie oraz zapewnić im lepszy dostęp do nowoczesnych technologii. Poczyniono też **inwestycje** mające na celu poprawę stanu prac badawczo-rozwojowych. Najważniejsze działania w Tanzanii skupiają się na unowocześnianiu sektora rolnego. Bank Światowy wspiera rozwój telekomunikacji i infrastruktury kraju.

Rząd tanzański podpisał trzy umowy pożyczek z Afrykańskim Bankiem Rozwoju na łączną kwotę 495,59 mln USD. Największa część pożyczki, 271,63 mln USD, zostanie przeznaczona na budowę międzynarodowego lotniska w stolicy kraju, Dodomie. Budowa ma trwać 4 lata.

MINISTERSTWO ROZWOJU PRACY I TECHNOLOGII

Prawo Tanzanii jest w trakcie ciągłej reformy mającej na celu przyspieszenie rozwoju kraju oraz dostosowanie prawa wewnętrznego do potrzeb międzynarodowego handlu i inwestycji.

3. Ramy prawno - traktatowe współpracy gospodarczej

- UE –Tanzania

Stosunki handlowe Unii Europejskiej z Tanzanią oparte są na ramowej umowie o partnerstwie gospodarczym (Framework Economic Partnership Agreement – FEPA), która została parafowana przez kraje członkowskie Wspólnoty Afryki Wschodniej (EAC) i Komisję Europejską w listopadzie 2007 roku. Dokument ten stanowi krok w kierunku podpisania kompleksowej umowy o partnerstwie gospodarczym. Po kilkuletnim impasie w tej sprawie w czerwcu 2010 roku odbyło się w Dar es Salaam spotkanie wszystkich stron na szczeblu ministerialnym. Podczas spotkania zdecydowano, że kraje EAC skupią się na negocjacjach pełnej umowy, tzw. *full EPA*.

- Polska-Tanzania

Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej, a Rządem Zjednoczonej Republiki Tanzanii o udzieleniu kredytu w ramach pomocy wiązanej z dnia 28.09.2015 roku w wysokości 110 mln USD. Na podstawie zapisów Umowy udzielony stronie tanzańskiej kredyt, został przeznaczony na sfinansowanie projektów w dziedzinie modernizacji rolnictwa (100% wartości kontraktów przeznaczona jest na dostawy towarów i usług z Polski).

4. Wymiana handlowa z Polską (mln USD)

	2016	2017	2018	2019	2020	Dynamika <u>2019</u> <u>2020</u>	I-II 2021	Dynamika <u>I-II 2020</u> <u>I-II2021</u>
Eksport	30,0	81,3	22,9	27,0	40,8	151,1	2,9	22,7
Import	33,0	27,9	38,5	40,4	37,1	91,3	8,8	258,8
Obroty	63,0	109,1	61,4	67,4	77,9	115,2	11,7	72,1
Saldo	-2,9	53,4	-15,5	-13,4	3,7	-	-5,9	-

Źródło: INSIGOS

Obroty handlowe z Tanzanią w **2020 r.** wyniosły **77,9 mln USD (wzrost o 15,2%)**. **Eksport** towarów z Polski wzrósł o **51,1%** w porównaniu z 2019 r. i wyniósł **40,8 mln USD**. Wartość **importu** w 2020 roku - **37,1 mln USD (spadek o 8,7%)**.

W strukturze **eksportu do Tanzanii w 2020 r.** największymi grupami towarowymi były:

- Zboża – **22,5 mln USD**;
- Reaktory jądrowe, kotły maszyny, urządzenia mechaniczne – **4,2 mln USD**;
- Maszyny i urządzenia oraz ich części – **4,0 mln USD**;
- Artykuły włókiennicze, odzież używana – **3,7 mln USD**;
- Wyroby żeliwa i stali – **1,1 mln USD**;
- Paliwa mineralne, oleje mineralne i produkty ich destylacji – **1,0 mln USD**;
- Meble, pościel, materace – **0,8 mln USD**.

MINISTERSTWO ROZWOJU PRACY I TECHNOLOGII

W strukturze **importu z Tanzanii w 2020 r.** największymi grupami towarowymi były:

- Tytoń i przetworzone namiastki tytoniu - **30,1 mln USD**;
- ryby, skorupiaki, mięczaki - **2,0 mln USD**;
- perły, kamienie szlachetne i półszlachetne – **1,7 mln USD**;
- nasiona i owoce oleiste, ziarna – **1,5 mln USD**.
- herbata czarna – **1,2 mln USD**.

5. Dostęp do rynku

Tanzania jest atrakcyjnym miejscem do inwestowania w Afryce z następujących powodów:

- wysoki stopień bezpieczeństwa inwestycji z powodu stabilności politycznej,
- stabilny kurs waluty,
- łatwość rejestracji przedsiębiorstwa poprzez agencję rządową Tanzania Investment Centre,
- przeprowadzona liberalizacja gospodarki,
- korzystne położenie geograficzne,
- gwarancje inwestycyjne i mechanizmy rozstrzygania sporów.

Ponadto podobnie jak to ma miejsce w innych państwach Afryki Wschodniej, Tanzania promuje mechanizmy alternatywnego rozstrzygania sporów (ADR). Mechanizmy te są przewidziane w konstytucji (art. 107A) oraz ustawach szczegółowych. W ostatnich latach powstała np. Komisja do spraw Mediacji i Arbitrażu (Commission for Mediation and Arbitration – CMA), która rozstrzyga spory pomiędzy pracodawcą a pracownikiem w oparciu o procedury mniej formalne i nastawione na rekonyliację

W 2000 r. przeprowadzono reformę, dzięki której inwestorzy mogą swobodnie zakładać firmy w Tanzanii. Stworzono przepisy mające służyć wspieraniu inicjatyw prywatyzacyjnych, swobodnej repatriacji dochodów, zysków oraz dywidend dla inwestorów zagranicznych.

6. Działania na rzecz rozwoju dwustronnej współpracy gospodarczej

W dniach 23-25 października 2014 roku z nieoficjalną wizytą przybywała w Polsce delegacja rządowa Zjednoczonej Republiki Tanzanii pod przewodnictwem Premiera Mizengo P. Pinda. W dniu 23 października 2014 roku w siedzibie Krajowej Izby Gospodarczej odbyło się spotkanie delegacji tanzańskiej z liczną grupą przedstawicieli polskiego biznesu, zainteresowanych rozwijaniem wzajemnych kontaktów gospodarczych. Polską administrację centralną reprezentowali: Pan Jerzy Pietrewicz, Sekretarz Stanu w MG oraz Pani Katarzyna Kacperczyk, Podsekretarz Stanu w MSZ. W lipcu 2016 roku, odbyła się misja gospodarcza do Tanzanii, której przewodniczył Pan Radosław Domagalski-Łabędzki, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Rozwoju. W ramach misji, w Dar es Salaam odbyło się forum gospodarcze zorganizowane we współpracy z lokalnymi partnerami gospodarczymi oraz szereg spotkań z udziałem przedstawicieli administracji rządowej. Zorganizowane zostały także indywidualne spotkania b2b dla polskich i tanzańskich przedsiębiorców.

Od kilku lat polski rząd realizuje program pomocy rozwojowej na rzecz krajów afrykańskich (w tym Tanzanii) w ramach projektów inicjowanych przez polskie organizacje pozarządowe, ambasady oraz misjonarzy. W 2008 roku MSZ dofinansowało kwotą 580 tys. zł. dwa projekty zrealizowane w Tanzanii przez polskie NGOs. W kolejnych latach dofinansowanie projektów realizowanych głównie przez NGOs, ale i w ramach Małych Grantów oraz Wolontariatu, wyniosło ok.: 1,4 mln zł. (2009 r.); 680 tys. zł. (2010 r.); 250 tys. zł. (2011 r.). W zależności od potrzeb, Polska świadczy też pomoc humanitarną.

MINISTERSTWO ROZWOJU PRACY I TECHNOLOGII

28 września 2015 roku, podpisana została Umowa między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Zjednoczonej Republiki Tanzanii o udzieleniu kredytu w ramach pomocy wiązanej w wysokości nie przekraczającej 110 mln USD. Kredyt przeznaczony został na finansowanie projektów w dziedzinie modernizacji rolnictwa (sfinansowanie kontraktów na dostawy towarów i usług z Polski do Tanzanii).

Połowa udzielonego kredytu przypadła na zakup ciągników rolniczych od firmy URSUS S.A., która podpisała w tej sprawie umowę z tanzańską spółką - Industrial Development Corporation (IDC). URSUS zobowiązał się dostarczyć odbiorcy 2400 sztuk ciągników rolniczych wraz z oprzyrządowaniem i częściami zamiennymi oraz zapewnić dostawę wyposażenia hali montażowej i ośmiu centrów serwisowych.

W ramach wspomnianej umowy kredytowej zakończono procedurę ratyfikacji przez rządy Tanzanii i Polski umowy na wybudowanie kompleksów silosów zbożowych i obiektów magazynowych, o wartości 55 mln USD. Wykonawcami kontraktów po stronie polskiej są firmy: Ferrum S.A. oraz Unia Araj Realizacje Sp. z o.o.

Na dwustronną pomoc rozwojową na rzecz Tanzanii, w ramach już rozstrzygniętych konkursów na rok 2016 przeznaczono kwotę ponad 830 tyś. EUR, w roku poprzednim łączna kwota pomocy rozwojowej wynosiła ok 150 tyś EUR.

7. Potencjalne dziedziny współpracy

W Tanzanii istnieją znaczące możliwości inwestowania w **sektorze rolniczym**, między innymi w takich obszarach jak: produkcja nawozów, rozwój zaawansowanych technik użyzniania gleby, zakładanie systemów nawadniających itp. Wielki potencjał ma także **górnictwo**.

Do priorytetowych sektorów inwestycyjnych w Tanzanii należą:

- rolnictwo,
- przemysł i hodowla zwierząt,
- górnictwo,
- turystyka,
- banki i ubezpieczenia,
- służba zdrowia,
- instytucje finansowe,
- bogactwa naturalne,
- przetwórstwo. **8. Polskie placówki**

Ambasador: **Krzysztof Buzalski**

Tanzania, Dar es Salaam, 15 Mtwara Road, Oysterbay,

P.O.Box 249, Dar-es-Salaam, Tanzania

Tel.: +255 222 600 895 Tel.: +255 746 729 945

Tel.: +255 744 180 828 Tel. dyżurny: +255 766 079 362

daressalaam.amb.sekretariat@msz.gov.pl

9. Placówka Tanzanii w Rzeczypospolitej Polskiej z siedzibą w Berlinie

MINISTERSTWO ROZWOJU PRACY I TECHNOLOGII

Ambasador: Abdallah Saleh Possi
Eschenallee 11, 14050 Berlin
Telefon: + 49 30 303080-12
Fax: + 49 30 30308020
E-mail: info@tanzania-gov.de
Strona internetowa: www.tanzania-gov.de

Na podstawie danych: MRPiT, MSZ, INSIGOS, CIA The World Factbook; African Economic Outlook

Notatkę przygotował:
Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej
Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii
Maj 2021 r.